

ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR POLITICE DEMOCRAT-REVOLUȚIONARE DIN JUDEȚUL BRĂILA DUPĂ 23 AUGUST 1944. CUCERIREA PUTERII POLITICE LOCALE

IONEL ST. ALEXANDRU

Situația politică internă și internațională în etapa imediat următoare ac-tului de la 23 August 1944 demonstra că poporul român intrase într-o etapă de-cisivă a evoluției sale. „Aceasta a inaugurat epoca unor profunde transformări revoluționare democratice în societatea românească, a cuceririi puterii de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimia și masele largi populare.”¹

În săptămânile imediat următoare insurecției ceea ce a prelevat au fost sarcinile legate de întoarcerea armelor împotriva hitleriștilor, înlăturarea regi-mului antonescian, restabilirea cadrului legal de activitate pentru un regim de-mocratic și încheierea unei convenții de armistițiu cu Națiunile Unite.²

În acest cadru politic, decisivă pentru victoria finală era activitatea de reorganizare a forțelor democrat-revoluționare și pregătirea lor pentru lupta de cucerire a puterii politice. În fruntea acestui proces s-au aflat comuniștii, care și-au reorganizat și întărit într-un ritm rapid rîndurile, demonstrînd că erau forța cea mai revoluționară a societății.³

Ca pretutindeni în țară și în județul Brăila primii care și-au reorganizat rîndurile au fost comuniștii. Așa cum sublinia ziarul local „Ancheta”, în articolul *Activitatea muncitorească la Brăila*⁴, organizația comunistă locală beneficiase în anii ilegalității în etapa 1943—1944 de aporțul unuia din militanții de frunte ai partidului, Emil Bodnăraș, care avusese domiciliul forțat în localitate, pe strada Mărășești, nr. 15, la familia Vereș⁵. Acesta desfășurase o intensă activitate or-ganizatorică ce-și spunea acum cuvîntul. Primul organ de presă după August 1944 a comuniștilor locali a fost ziarul „România muncitoare”, ce a apărut în ziua de 3 septembrie 1944. În acest număr inaugural s-a lansat și apelul de reorganizare a forțelor comuniste locale, el adresîndu-se proletariatului și în primul rînd mun-citorilor portuari cu cuvintele: „Este pentru prima dată cînd, după atîta vreme, ne putem adresa vouă liber, stîndardul roșu al comuniștilor: filfiie nestingherit, muncitori din port datoria voastră este de a vă alătura nouă și cu forțe unite să îndeplinim idealul nostru”⁶.

¹ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică București, 1975, p. 52.

² Traian Udrea, *Instaurarea guvernului revoluționar-democratic din Româ-nia*, în „Revista de Istorie”, nr. 2/1980, p. 255.

³ Gheorghe Zaharia (coordonator), Ion Alexandrescu, dr. Mihai Fătu, Pa-raschiva Nechita, dr. Constantin Olteanu, Gheorghe Țuțui, Vladimir Zaharescu, *1944—1947, România în anii revoluției democrat-populare*, Editura Politică, Bucu-rești, 1971, p. 54.

⁴ *Activitatea muncitorească la Brăila*, în „Ancheta”, Brăila, XI, nr. 11 din 12 septembrie 1944.

⁵ Din relatările militantului comunist Gheorghe Gheorghe; vezi și Arhivele Statului Brăila, fond Prefectura județului Brăila, dos. 46/1944, f. 126.

⁶ „România muncitoare”, Brăila, I, nr. 1, din 3 septembrie 1944.

Prima consfătuire a cadrelor Partidului Comunist din localitate, s-a desfășurat în ziua de 3 septembrie 1944 în sala cinematografului „Muncă și lumină”. S-a înființat un Comitet de inițiativă din care făceau parte vechi militanți comuniști ca : Emil Ghenghea, Ion Antohi, Gheorghe Gheorghe, M. Abramovici etc. Ulterior, Comitetul Central al P.C.R. a delegat în fruntea organizației județene de partid Brăila pe Constantin Cîmpeanu. De asemenea, a fost trimis și Moraru Stelian cu sarcina de a se ocupa de reorganizarea revoluționară a sindicatelor locale. La prima întrunire publică noua conducere, prin cuvîntul secretarului organizației județene de partid, arăta necesitatea consolidării permanente a organizației stabilind ca sarcină imediată începerea luptei pentru democratizarea vieții publice locale⁷. A fost editat începînd cu data de 18 septembrie 1944, un nou organ de presă, intitulat sugestiv „Înainte”, organ care apare și astăzi⁸.

Prima organizație a P.C.R. în mediul rural din preajma Brăilei s-a constituit la începutul lunii septembrie în comuna Carcaliu⁹. Primul sediu al organizației județene P.C.R. Brăila s-a aflat pe str. Coroanei nr. 1 (actuala str. M. Sebastian). Ulterior, procesul local de reorganizare avea să se afirme printr-o puternică organizație de partid brăileană ce s-a aflat permanent în fruntea procesului revoluționar.

Aproape concomitent cu reorganizarea comuniștilor s-a desfășurat și activitatea de reorganizare a social-democraților brăileni, în ziua de 4 septembrie 1944 lansîndu-se un apel în acest sens¹⁰. O serie de fruntași social-democrați, în frunte cu Gheorghe Petraru și Mihail Bălineanu s-au deplasat la București pentru instrucțiuni de la conducerea Partidului Social-Democrat, astfel că în data de 23 septembrie 1944 s-a putut desfășura ședința de reconstituire a conducerii organizației județene locale. Din ea au făcut parte : Gheorghe Petraru, Mihail Bălineanu, Dumitrache Licea, Al. Weinbergheț, etc. Secretarul organizației a fost ales Gh. Petraru. Un rol important în conducerea efectivă a avut însă M. Bălineanu, fapt observat încă de la prima întrunire publică a partidului desfășurată în ziua de 27 noiembrie 1944, în sala „Teatrului Comunal”¹¹. La întrunire s-a subliniat caracterul muncitoresc al partidului, necesitatea întăririi permanente a Frontului Unic Muncitoresc, anunțîndu-se și faptul că organizația locală și-a repermis bunurile confiscate în timpul regimului de dictatură regală.

Partidul Social-Democrat se va orienta spre o strînsă colaborare cu Partidul Comunist Român, acționînd uniți pe parcursul evenimentelor ulterioare.

Reorganizarea sindicatelor brăilene a reprezentat o sarcină deosebit de importantă pentru forțele democrat-revoluționare locale. Acțiunea s-a desfășurat pe baza principiilor unității sindicale, stabilite de comisia de organizare a mișcării sindicale unite. Președintele Sindicatelor Unite locale a fost Stelian Moraru, numit de conducerea Partidului Comunist. Referitor la procesul de reorganizare, aproape zilnic în presa locală erau înserate anunțuri referitoare la succesele realizate.

⁷ „Ancheta”, XI, nr. 26, din 26 septembrie 1944.

⁸ *Ibidem* nr. 19, din 19 septembrie 1944.

⁹ *Ibidem*, nr. 4, din 4 septembrie 1944.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ „Cuvîntul”, Brăila XXV, nr. 277, din 28 noiembrie 1944.

Primii au fost reorganizați muncitorii portuari, eveniment ce a avut loc în data de 14 septembrie 1944¹². Au urmat apoi muncitorii metalurgiști de la cunoscuta uzină „Franco-Română“, de la „Șantierul naval român“, „Șantierul naval-Danubiul“ și de la Fabrica de ciment în ziua de 13 octombrie 1944¹³. În data de 20 octombrie 1944 s-au reorganizat muncitorii ceferiști, urmînd și alte categorii de muncitori, cum au fost cei de la „Uzina Prodac“, din transporturi, de la Întreprinderea Comunală Locală, cit și unii comercianți și funcționari publici, însușind în total 70 de secții sindicale cu un număr de peste 18.000 de membri¹⁴. Mișcarea sindicală a constituit un important sprijin pentru forțele democrat-revoluționare, în amplul proces de reconstrucție și democratizare a țării, iar realizarea unității sindicale de acțiune a întărit colaborarea între comuniști și social-democrați contribuind la creșterea forței de muncă a clasei muncitoare¹⁵.

În procesul revoluționar, o importanță deosebită a avut-o mobilizarea țărănimii în lupta pentru refacerea și democratizarea țării. Tărănimea era deosebit de interesată în înfăptuirea unor adînci prefaceri economice și sociale, între care la loc de frunte se situa reforma agrară. În acest sens comuniștii au sprijinit organizarea comitetelor sătești și dezvoltarea Frontului Plugarilor¹⁶. În cadrul acțiunii de extindere a organizației Frontului Plugarilor, în județul Brăila s-au constituit comitetele acestei organizații. Începutul a avut loc în ziua de 23 octombrie 1944 în comuna Mircea Vodă¹⁷. Pînă în sfîrșitul anului 1944 s-au organizat comitete în 44 de comune, reprezentînd mai mult de două treimi din comunele județului¹⁸. Prima întrunire la nivel județean a organizației s-a desfășurat în ziua de 13 februarie 1945 în orașul Brăila; președinte al organizației a fost ales învățătorul Eugeniu Popescu, primarul comunei Traian-Sat¹⁹.

Partidul Comunist Român a sprijinit reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist și a îndrumat activitatea sa. Această organizație cuprindea elementele cele mai avansate și combative din rîndul tinerilor muncitori, țărani, elevi și studenți. Conducerea ei a fost încredințată tovarășului Nicolae Ceaușescu. În reorganizarea tineretului brăilean s-au avut în vedere direcțiile stabilite cu ocazia interviului acordat ziarului „Înainte“ și publicat în ziua de 24 decembrie 1944, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu²⁰. Pînă la 31 decembrie 1944 au fost organizate 14 comitete U.T.C., în principalele întreprinderi locale²¹. Începutul a fost realizat în 15 octombrie 1944 la puternica unitate locală „Întreprinderea metalurgică — Dunăreana“, unde, cu toată opoziția conducerii administrative, s-a obținut chiar și o sală de club pentru tineretul comunist²². În același proces s-a antrenat și tineretul social-democrat, existînd deci o strînsă colaborare între cele două

¹² „Înainte“, Brăila, I, nr. 89 din 31 decembrie 1944.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ A. Petric, Gh. Tuțui. *Unificarea mișcării muncitorești din România*, Editura Academiei R.S.R., București 1968, p. 49.

¹⁶ Gheorghe Zaharia (coordonator), *op. cit.*, p. 61.

¹⁷ „Înainte“, nr. 55 din 19 noiembrie 1944.

¹⁸ *Ibidem*, nr. 89, din 31 decembrie 1944.

¹⁹ „Ancheta“, XI, nr. 142 din 13 februarie 1945.

²⁰ „Înainte“, I, nr. 82 din 24 decembrie 1944.

²¹ *Ibidem*, nr. 89, din 31 decembrie 1944.

²² *Ibidem*, nr. 27, din 15 octombrie 1944.

organizații. Primii conducători ai organizației U.T.C. Brăila au fost E. Holțer, iar a lui U.T.S., T. Gălățeanu.

O mare atenție a fost acordată și intelectualității, P.C.R. efectuând o intensă activitate de propagandă în scopul accelerării procesului de clarificare ideologică și politică a acestora, înființându-se numeroase secții locale ale Apărării Patriotice și Uniunii Patrioților. Prima secție a Apărării Patriotice din localitate s-a constituit la sfârșitul lunii septembrie 1944. Sediul ei se afla pe str. Sf. Nicolae nr. 11 (actuala str. Eliberării) unde aceasta și-a organizat și o cantină proprie cu câteva sute de locuri²³. Conducătorul ei a fost numit de către partidul comunist, militantul Gheorghe Gheorghe. Uniunea Patrioților aflată tot sub conducerea Partidului Comunist, s-a organizat la începutul lunii octombrie 1944. Aceasta era condusă de un comitet în frunte cu Ion Oțeleanu. Din inițiativa ambeor organizații, Apărarea Patrioților și Uniunea Patrioților, a fost organizată în ziua de 9 octombrie 1944 o mare manifestație populară la care au participat mii de cetățeni și la care s-au dezbătut măsurile ce se impun pentru refacerea și democratizarea țării²⁴. Ambele organizații și-au constituit comitete sătești în numeroase comune ale județului cum ar fi: Brăilița, Mircea Vodă, Tichilești, Gropeni, etc.²⁵. Ele au organizat acțiuni de ajutorare a sinistraților de război, a inițiat colecte, apeluri, tombole câștigând un binemeritat prestigiu.

Fără a fi reprezentative au existat și o serie de organizații ale unor comunități de altă naționalitate cum ar fi: Frontul Armenesc, Partidul Evreiesc, Comunitatea Greacă²⁶.

Acest ansamblu de forțe și organizații, îndrumate și conduse de către Partidul Comunist Român, au constituit evantaiul forțelor democrat-revoluționare care s-au aflat permanent în fruntea procesului de democratizare a țării.

În condițiile în care forțele politice burgheze erau puternice și desfășurau la rindul lor un proces de reorganizare era necesară o strînsă politică de alianțe a tuturor forțelor democrat-revoluționare în jurul Partidului Comunist Român. În special conducerea Partidului Național Țărănesc, era ferm hotărâtă să obțină un loc important în viața politică a României desfășurând o intensă activitate în acest sens²⁷. Lupta era deosebit de grea, fapt recunoscut și la întrunirea național-țărănistă din 19 noiembrie 1944 desfășurată în comuna Rușețu²⁸.

În organizarea și elaborarea planului strategic al forțelor democrat-revoluționare pentru cucerirea puterii politice, P.C.R. s-a orientat spre făurirea unei largi alianțe politice. În acest spirit din inițiativa P.C.R. a fost publicat Proiectul de Platformă a Frontului Național-Democratic din România care a fost înșușit de forțele democrat-revoluționare. El conținea apelul la stabilirea unui regim democratic și enumera principalele măsuri ce trebuiau luate pentru a instaura în

²³ „Ancheta“ XI, nr. 644 din 24 septembrie 1944.

²⁴ „Înainte“ I, nr. 21 din 10 octombrie 1944.

²⁵ *Ibidem*, nr. 26 din 15 octombrie 1944.

²⁶ *Ibidem*, III, nr. 644 din 17 noiembrie 1946.

²⁷ Ioan Scurtu, *Din viața politică a României (1926—1947). Studiu critic privind istoria Partidului Național-Țărănesc*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 485.

²⁸ „Cuvîntul“, XXV, nr. 273 din 23 noiembrie 1944.

țară un astfel de climat. Obiectivele cuprinse în acest document care vizau preluarea puterii politice și crearea unei adevărate democrații parlamentare demonstrează că P.C.R. era singurul partid politic ce dorea un stat cu adevărat democratic în folosul celor mulți și exploatați²⁹. El a fost desbătut și aprobat în întreaga țară iar noua organizație, Frontul Național Democratic a devenit repede cunoscută.

Acțiunea de cucerire a puterii locale, de democratizare a aparatului de stat, a debutat cu evenimentele din comuna suburbană Brăilița din data de 25 octombrie 1944. Acest proces a avut, în general, un caracter pașnic, fără contur-siuni deosebite, organizându-se chiar alegeri locale. S-au înfruntat pentru posturile de primar și ajutor de primar, candidații ai F.N.D. și ai P.N.Ț. Candidații F.N.D., Popescu Dobre, comunist și Dumitrache Licea, social-democrat au obținut o victorie categorică cu 369 de voturi față de numai 59 ale adversarilor lor³⁰. Prin decizia nr. 12.270 a Prefecturii județului Brăila, candidații victorioși au fost numiți în posturi³¹. Prin această alegere locuitorii comunei, care erau în marea lor majoritate muncitori ai uzinei „Franco-Română”, aflată în raza comunei, au început să-și spună cuvântul. Pasul următor a fost făcut în data de 27 octombrie 1944 într-o altă comună suburbană Nedelcu-Chercea, unde candidatul F.N.D., Gheorghe Popescu, comunist și redactor al ziarului „Înainte”, a avut de înfruntat pe candidatul comun al partidelor „istorice”, Ion Lupășcu.

Victoria F.N.D. a fost categorică, obținând 316 voturi din totalul de 374 de voturi³². În data de 30 octombrie 1944 a fost înregistrată o altă victorie importantă în comuna Radu-Negru, unde candidații F.N.D., Ion Talpeș și Tudor Tănase, au fost aleși, primar și ajutor de primar cu o majoritate de 273 de voturi³³. Și în alte comune din raza județului au fost aleși primari democrați așa cum au fost: Gh. Mantală și Ion Lupău la comuna Cioara-Doicești, Bazil Cosac și Petre Neacșu în comuna Cioara-Radu Vodă, etc.³⁴.

Aceste acțiuni au premers marele eveniment din data de 14 noiembrie 1944, când s-a realizat preluarea puterii la nivelul municipiului și județului Brăila prin înlăturarea vechii conduceri și instaurarea reprezentanților maselor populare. Talazul maselor se deslănțuise și nu mai putea fi oprit.

Acest val revoluționar din această perioadă care s-a desfășurat în întreaga țară, a avut drept rezultat căderea primului guvern prezidat de generalul Constantin Sănătescu și formarea unui nou guvern politic de colaborare, prezidat tot de Constantin Sănătescu la 4 noiembrie 1944³⁵. În acest guvern forțele unite ale F.N.D. au cîștigat noi poziții care vor face din acesta o arenă de luptă pentru adîncirea democratizării, pentru eliminarea treptată a reacțiunii din viața de stat. Astfel au putut fi smulse din mîinile claselor exploatoare noi poziții în

²⁹ Ion St. Oprea, *Puterea de stat în România între 23 August 1944—6 Martie 1945*, în „Revista de Istorie” nr. 2/1980, p. 118.

³⁰ „Înainte”, I, nr. 35 din 26 octombrie 1944.

³¹ Arhivele Statului Brăila, fond Prefectura județului Brăila, dos. 65/1944, f. 22.

³² „Înainte”, I, nr. 37 din 28 octombrie 1944; Vezi și „Ancheta”, XII, nr. 53 din 28 octombrie 1944.

³³ *Ibidem*, nr. 39 din 31 octombrie 1944.

³⁴ *Ibidem*, nr. 44 din 6 noiembrie 1944.

³⁵ Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 507.

aparatul de stat și s-au dejucaut încercările de a se folosi aparatul represiv contra mășelor populare. Până la sfârșitul lunii noiembrie 1944 se vor instala prefecți democrați în 30 din cele 58 de județe ale țării³⁶.

În județul Brăila conducerea era formată la începutul lunii noiembrie 1944 din colonelul Bossie Haralambie în funcția de prefect, numit în acest post în data de 11 octombrie 1944 de către ministrul de interne Aurel Aldea în locul colonelului Marin Ciobanu. Primar al municipiului era colonelul Paul Brătășeanu, o relicvă a regimului antonescian. El avea ca ajutor de primar numai pe Lulu Varlaam pentru că celălalt ajutor George Răiciulescu, fusese silit să-și dea demisia la începutul lunii octombrie 1944 în urma demascării faptelor sale din timpul regimului antonescian³⁷.

Sugestiv pentru desfășurarea evenimentelor de cucerire a puterii locale este și prisma prin care au prezentat evenimentele cele trei organe de presă din localitate. Ziarul comunist „Înainte” își intitula articolul de fond cu titlul semnificativ: *Poporul își alege conducătorii*³⁸. Ziarul independent „Ancheta” își intitula articolul *Ieri a fost instalată o nouă conducere la municipiu*³⁹. Celălalt ziar, „Cuvîntul”, apropiat de cercurile burgheze își intitula articolul de fond dar cu titlul nesemnificativ: *Demisia domnului primar, colonelul Paul Brătășeanu*⁴⁰.

Acțiunea din 14 noiembrie fusese pregătită anterior de forțele revoluționare în frunte cu P.C.R. S-a realizat mobilizarea maselor populare în piața centrală a orașului unde s-au adunat peste 10.000 de cetățeni în cea mai mare parte muncitori. Tratatивele au început la sediul primăriei, aflată tot în această piață, între o delegație muncitorească compusă din Constantin Cîmpeanu, secretarul organizației P.C.R. Brăila, Stelian Moraru, președintele organizației locale a sindicatelor și alți fruntași ai organizațiilor revoluționare pe de o parte și colonelul Paul Brătășeanu, primarul municipiului⁴¹. Tratatивele au fost scurte, de numai o oră, iar în finalul lor, la 9 dimineața colonelul Brătășeanu a fost nevoit să se încline în fața voinței maselor populare. La acea oră în balconul primăriei au apărut reprezentanții maselor, fiind primiți cu aclamații și urale. Pentru postul de primar propunerile F.N.D. îl aveau în vedere pe Petre Ciucă, președintele sindicatului metalurgiștilor locali. Încă înainte de a se face propunerea, mulțimea scandă: „Îl vrem primar pe Ciucă!” Astfel că atunci cînd Stelian Moraru a făcut și propunerea în acest sens uralele au devenit nesfîrșite. Celelalte propuneri aveau în vedere posturile de ajutori de primar. Au fost aleși prin aclamațiile maselor în aceste posturi: Gheorghe Gheorghe, președintele Apărării Patriotice, comunist, și Al. Weinbergher, social-democrat. Toți noii aleși erau per-

³⁶ Ion St. Oprea, *op. cit.*, p. 120.

³⁷ „Ancheta”, XI, nr. 38, din 11 octombrie 1944.

³⁸ *Poporul își alege conducătorii*, în „Înainte”, I, nr. 52 din 16 noiembrie 1944.

³⁹ *Ieri a fost instaurată o nouă conducere la municipiu*, în „Ancheta”, XI, nr. 68 din 16 noiembrie 1944.

⁴⁰ *Demisia domnului primar, colonelul Paul Brătășeanu*, în „Cuvîntul”, XXV, nr. 267 din 16 noiembrie 1944.

⁴¹ Din relatările militantului comunist Gheorghe Gheorghe; vezi și Constantin C. Giurescu, *Istoricul Orașului Brăila, din Cele mai vechi timpuri pînă astăzi*, Editura Științifică, București, 1968, p. 295.

soane bine cunoscute în oraș. În final a luat cuvîntul Constantin Cîmpeanu, care a subliniat importanța actului preluării puterii de către o conducere ieșită din rîndurile poporului. Noul primar, în cuvîntul său, a declarat că se va baza numai pe încrederea și sprijinul neconținut al maselor populare. Apoi s-a semnat protocolul de predare a primăriei de către vechile autorități și primirea puterii de către reprezentanții F.N.D. În aceeași zi s-a desfășurat și prima ședință a noilor conducători cu funcționarii primăriei.

A doua fază de preluare a puterii s-a desfășurat la Prefectura județului. Aici tratativele au fost mai anevoioase, deoarece prefectul, colonelul Bossie, care avea numai o lună vechime în post, se crampona de putere. După câteva ore, timp în care mulțimea a așteptat în fața Prefecturii, în ploaia care începuse să cadă, încrezătoare în forțele sale, victoria a fost realizată. Omul generalului Aldea a trebuit să plece. Ca prefect a fost ales prin uralele și aclamațiile mulțimii, candidatul propus de organizația locală a F.N.D. Aurel Ignat, funcționar al Prefecturii și membru al Apărării Patriotice. Ajutor de prefect a fost ales Oliver Huluban, secretar al sindicatului metalurgiștilor locali. Așa cum arăta Constantin Cîmpeanu, în cuvîntarea rostită în fața maselor de la Prefectură, această victorie ca și aceea de la Primărie, s-a datorat luptei și voinței poporului, a maselor populare din localitate⁴².

Procedura legală prevedea confirmarea noii conduceri de către Ministerul de Interne care, însă tergiversa emiterea deciziei necesare, totuși noua conducere democratică a județului, așa cum arăta o declarație a organizației locale a F.N.D., era ferm hotărîtă să nu dea nici un pas înapoi și să deponă toată energia pentru realizarea dezideratelor maselor populare: „Ne este indiferent dacă confirmarea noastră se va produce sau ba. Noi fiind desemnați cu luptă, vom lupta ca ceea ce a hotărît mulțimea să devină fapt definitiv”⁴³. Ceea ce s-a și întîmplat, voința maselor nemaiputînd fi înfrîntă.

Din cele prezentate se desprinde faptul că întreaga activitate a organizațiilor politice democrat-revoluționare locale s-a aflat sub îndrumarea și conducerea permanentă a Partidului Comunist Român. Acesta a fost inițiatorul, organizatorul și conducătorul întregului proces de democratizare din județul Brăila, ca de altfel din întreaga țară, proces finalizat prin cucerirea puterii politice.

În acest fel, masele populare brăilene în frunte cu comuniștii s-au integrat în marea val care străbătea România acelor vremuri, parcurgînd amplele transformări sociale ce vor culmina cu instaurarea unei noi orînduiri, orînduirea socialistă.

⁴² „Înainte”, I, nr. 52 din 16 noiembrie 1944.

⁴³ „Ancheta”, XII, nr. 76 din 25 noiembrie 1944.